

Helsingin kaupunki
Kaupunginkanslia
helsinki.kirjaamo@hel.fi
saara.kanto@hel.fi

HEL 2018-003594

HELEN OY:N LAUSUNTO HIILINEUTRAALI HELSINKI 2035 -TOIMENPIDEOHJELMASTA

Helsingin kaupunginkanslia on pyytänyt Helen Oy:ltä lausuntoa päästövähennysohjelmatyöryhmän esityksestä Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta.

Helen Oy kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto kaupunginkanslialle ja toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Hiilineutraali Helsinki 2035 – toimenpideohjelma on laadittu varsin haastavalla aikataululla, mutta hyvän valmistelutyön ja vuorovaikutteisen työskentelytavan ansiosta tässä on onnistuttu sängen hyvin. Myös Heleniä on kuultu ohjelman eri vaiheissa.

Ohjelman rajaus ja sen myötä keskittyminen ei-päästökauppasektorin (liikenne, asuminen, maatalous ja jätehuolto) toimenpiteisiin on perusteltu, koska päästövähennykset näillä sektoreilla ovat osoittautuneet EU-tasolla kaikkein haastavimmiksi täyttää ja myös ei-päästökauppasektorilla alueelliset päästövähennystoimet vaikuttavat aidosti globaaleihin päästöihin toisin kuin päästökauppasektorilla. Päästökauppasektorille kuuluva keskitetty energiantuotanto on jo tehnyt ja tulee tekemään isoja päästövähennyksiä. Sähkön tuotanto Suomessa on jo 80 prosenttisesti päästötöntä ja kaukolämmön päästökerroin tulee laskelmien mukaan pienenemään Helenin ja valtiovallan toimin peräti 74 prosenttia vuoteen 2035 mennessä. Raportin tiivistelmässä olisi hyvä olla maininta keskitetyn energianhuollon toimenpiteiden merkityksestä kaupungin päästövähennyksiin ja että energiantuotantosektorilla on jo kunnianhimoiset tavoitteet sekä se, että ko. raportti keskittyy niihin sektoreihin, joissa tavoitteita tarvitaan.

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä kaupunkistrategiassa linjattiin, että Helsinki tavoittelee ilmastopolitiikassa 60 % päästövähennystä vuoteen 2030 mennessä ja 80 % päästövähennystä vuoteen 2035 mennessä verrattuna vuoden 1990 tasoon. Helenin oma kehitysohjelma tähtää 40 % päästövähennykseen vuoteen 2025 mennessä, mikä on hyvin linjassa kaupungin vuoden 2030 tavoitteen kanssa. Helsingin 80 % päästövähennystavoite vuoteen 2035 ja hallituksen energia- ja ilmastostrategia tarkoittavat, että Helen päättää kehitysohjelman jatkosta, kun kaikki Hanasaaren korvaavat investoinnit on saatu toteutettua tai niistä on tehty investointipäätös.

Suomen hallitus on päättänyt, että kivihiilen energiankäyttö tullaan kieltämään vuonna 2029 ja sitä valmisteleva lainsäädäntö tehdään tämän hallituskauden aikana. On hyvin haastavaa ehtiä toteuttaa kivihiiltä korvaavat investoinnit valtion päättämän aikataulun mukaisesti. Haasteellisin tekijä on energiantuotantoon soveltuvien tonttien rajallisuus sekä laitosprojektien pitkä kesto. Uuden laitoksen toteuttaminen kestää 7-10 vuotta, kun huomioidaan kaavoitus, luvitus ja rakentaminen. Kivihiilen täyskielto esitettyssä aikataulussa tarkoittaa myös sitä, että Helenillä on vähemmän mahdollisuuksia huomioida uutta teknologiaa ja markkinoiden tuomia mahdollisuuksia tehdä uusia, ilmaston kannalta parhaita ratkaisuita. Toteutukset tehdään pääsääntöisesti biopolttoaineilla, koska ne ovat tällä aikataululla ainoa ison mittakaavan tapa korvata kivihiili.

Kaupunkistrategian yhteydessä todettiin, että Helsinki varautuu valtion mahdolliseen päätökseen kivihiilen käytön kieltämisestä energiantuotannossa ja tarvitsee tähän valtion johdonmukaista tukea korvaavan energiajärjestelmän osan kehittämiseksi. Helen pitää tätä reunaehtoista tärkeänä, koska energiajärjestelmän muutos, voimalaitosten ennenaikainen alasajo ja polttoainemuutokset aiheuttavat merkittäviä ylimääräisiä kustannuksia ja lähtökohtaisesti heikentävät Helenin asemaa kilpailluilla energiamarkkinoilla verrattuna markkinaehtoiseen etenemiseen. Omistajan mahdollinen yksipuolinen päätös kivihiilen käytön lopettamiseksi ennen valtion säätämää lakia tulisi kalliiksi helsinkiläisille veronmaksajille, jotka joutuisivat yksin kantamaan valtion päätöksestä aiheutuvat kustannukset ilman valtion osallistumista niihin.

Toimenpideohjelman rajaus vain Helsingin alueella syntyviin päästöihin on kaupungin näkökulmasta tarkoituksenmukainen, mutta ilmaston kannalta hyödytön. Helenin energiantuotanto kuuluu EU:n laajuiseen päästökaupan piiriin, jossa kasvihuonekaasupäästöjen kokonaismäärää säädellään päästökauppajärjestelmän avulla. Päästökauppasektoriin kuuluvien laitosten hiilidioksidipäästöjen kokonaismäärä on rajoitettu yhteisen vuosittain vähenevän päästökaton kautta. Päästövähennystoimia kannattaa näin ollen toteuttaa markkinaehtoisesti siellä, missä se on edullisinta. Toimijoilla on mahdollisuus ostaa päästöoikeuksia markkinoilta tai tehdä itse päästöjä vähentäviä toimia, mikäli omat toimet ovat edullisempia kuin ostettavat päästöoikeudet. Mikäli Helen vähentää energiantuotannon päästöjä kustannustehottomammin ja kalliimmalla, niin päästökauppamekanismista johtuen joku muu toimija EU-alueella voi välttyä kustannustehokkaimmista päästövähennystoimista, eikä päästömäärä EU-alueella pienene. Kaupungin tai valtion tulisi mitätöidä vastaava määrä päästöoikeuksia markkinoilta, jotta myös ilmasto hyötyisi Helsingin alueellisista toimista. Tämä rajauksesta johtuva epäkohta olisi syytä mainita myös itse raportissa.

Kaupungin tulee tukea omaa ilmastotavoitettaan ja Helenin kehitysohjelman toimeenpanoa säilyttämällä nykyiset energiantuotantoalueet ja kaavoittamalla useita uusia energiantuotantoalueita eri puolille kaupunkia. Kivihiilen korvaaminen biomassalla ja muulla päästöttömällä, hajautetummalla energiantuotannolla tarvitsee enemmän tilaa. Kaupunki voi myös vauhdittaa omaa päästötavoitettaan hankkimalla uusiutuvaa kaukolämpöä omistamiinsa kiinteistöihin.

Kaupungin asettamat kunniahimoiset ilmastotavoitteet tuovat lisää kysyntää Helenin kehittämille uusille asiakaspään energiaratkaisuille niin liikenteessä kuin myös rakennuksissa ja tarjoaa otollisen ympäristön innovoida niitä lisää. Helen haluaa olla tässä vahvasti edelläkävijänä mukana ja kehittää edelleen maailman parasta kaupunkienergiaa yhdessä kaupungin ja sen sidosryhmien kanssa.

Helen Oy

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "P. Manninen", with a long horizontal flourish extending to the right.

Pekka Manninen
toimitusjohtaja